

ЭДАЗИ ежедн. орган эстонск. секции Ц. К. Р. К. П. в Сев.-Западн. Бюро Ц. К. Р. К. П. в Ленинград, Фонтанка 27. Аватуд kella 10—7. Telefonid: Toimetusk — 533-86, trükituba — 171-41.

Edasi

Anulutuste ja tellimiste hinnad			
Anulutamine		Tellimine	
esimesel lft. 3 r. kul.	1 rbl.	1 kuu	1 rbl.
viimasel " 1 " "	1 " "	aasta — 11 rbl.	
teismisel " 6 " "	6 " "	Maal 1 kuu — 50 kop.	
l. har. afut. 20 f. "	20 f. "	aasta — 5 rbl. 50 kop.	
E. Kirjast. ühikute liitmetele ja kollekt. tellides 15% odavam.			

Mr. 11 (2211)

Reisnädalal, 14. jaanuaril 1925

8. aastakäik

Poola sõjaväeosa tungimine meie territooriumile.

Varfowist, 13. jaan. Piirivalwe teatas, et 5. jaanuaril tungis Nõukogude-Poola piiril Zampoli alevi lähedal S. R. W. Liidu territooriumile üks Poola sõjaväeosa.

Spialgsete andmete järele sündis sissetungimine järgmiselt. Üksel vastu 5. jaanuari panid meie piirivalwurid tähele, et Poolamaa poolt läheneb piirile umbes 40 meheline sõjaväeosa, mille eel oli kolm ratsanikku. Avades püstitud wälvurite pääle, jee väeosa tuli üle piiri, ligines komendantuurile ja wistas sinna pomme ning awas selle hoone pääle püstitule.

Meie walwerühm awas tule ja sündis neid taganema. Wastastikul lastmisel jai nende poolt üks surma, kelle surmuseha nad ühes wiisid. Pääle selle läts jee Poola väeosa üle piiri tulnud teed tagasi.

Asja uurimiseks saatis nõukoguwaliitus erikomisjoni.

Hughefi lahkimisest.

New-Yorgist, 12. jaan. Hughefi lahkimise ja uue riigisekretäri ametisse määramise põhjused on veel selgumata. Ajakirjandus kahtleb selle üle, nagu Hughefi lahkimise põhjuseks olewat ta soow riigiametit maha jätta, et eraelu elada. Üldine arwamine on jee, et Hughefi lahkimise muutub ta Amerika poliitika Nõukogude Wenemaa suhtes. Kuid jeda ei loeta ikkagi lahkimise otsekoheks põhjuseks.

Panga juhtumisteotfija wabas-tamine.

Berliinist, 12. jaan. Salomon Bar-math wabastati tema hädiise terwise tagajärjel türmift.

Keiserlik palagan.

Pariisist, 12. jaan. Pariisis ajum kindral Schuro jai kujukirja: keiser Kirill I määras ta Wenemaa keiserriigi kõigi kajakawägede atamaniks.

Maakera wanadus.

Pariisist, 12. jaan. Tuntud geoloog prof. Alfred Lein tegi pääle keftwaid wäljaarwamisi kindlaks, et maakera wanadus on 1.600.000.000 aastat.

Udu Londonis ja Pariisis.

Londonist, 12. jaan. Täna hõljus London tihedas udus. Sarnast läbipaistmata udu pole enam kuu aastate jooksul nähtud. Ohtul muutus liikumine päris wõimataks. Mõned tramwai ja autobusi liinidel lõppes liikumine täielikult. Meteoroloogia jaama andmetel wõib udu kesta veel mitu päewa.

Pariisist, 12. jaan. Pariis on tiheda udu alla maetud, mis üle tulnud Inglise maalt. Autode ja tramwaailikumine on tugewasti raskendatud.

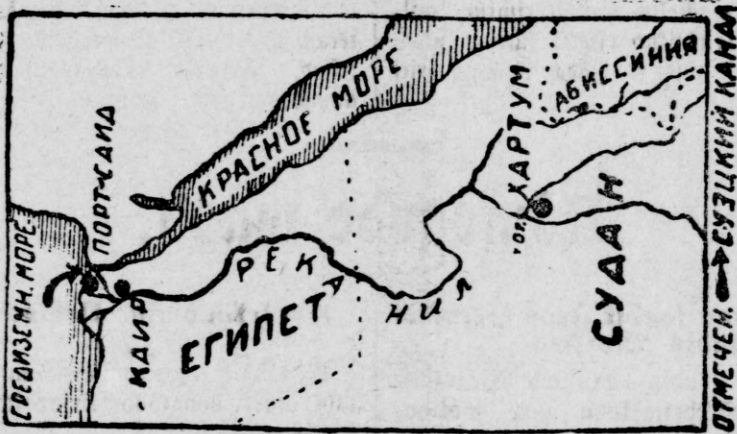
Pantiiri-rahwaraiskaja enese-tapmine.

Berliinist, 12. jaan. Gila lõpetas oma elu mahalaskmise läbi tuntud pangamanik G. Wolff. Arwatakse, et jee järjekordne enesetapmine on ühenduses Darmathi protsessiga.

Snimeste sööja.

Berliinist, 12. jaan. Kohtuwõimud leidfid inimeste sööja Dente korteri ahjust 15 werist inimeste nahast tehtud westi. Riiud on lõpulikult selgunud, et Denke meelitas oma juure jellifi, kostitas neid waremalt tapetute lihaga ja siis tappis need kirmega ära. Tehti kindlaks, et esimene furreto saatis Denke korda juba 1905 aastal.

Sääl, kus wõimul Inglise kapitaal.

Egüptuse kaart ühes Sudaniga.

Gesti kodanlus hakkab taganema.

Pusta seletab ametlikult, et S. R. W. Liit ei ole 1. detsembri sündmustest milgil teel osa wõtnud.

(Wälisasjade rahwatommissariaadilt).

14. detf. 1924 aastal ilmus Rootsi ajalehes „Aftonbladet“ jutujamine Gestimaa wälisminister Pustaga. See jutujamine kirjaldas terve rida wäljamõeldusi ja otsekohest laimust S. R. W. Liidu walitjuse kohta, süüdistades wiimast ülesastumise organiseerimises, mis Gestimaal 1. detf. 1924 a. sündis.

Wälisasjade rahwatommissariaat teatab, et ametliku teadaande põhjal, mida annud Gestimaa wälisminister Pusta S. R. W. Liidu täideguslikule esitajale Gestis Im. Petrowskile, ei ole Pustal mingisugugi jutujamisi ajalehti „Aftonbladet“ esitajaga

olnud ning „Aftonbladetis“ 14. detsembril mahutatud jutujamine on puhas wäljamõeldus, mille eest wastutus tähendatud ajalehe pääl lajub.

Tehes jeda teadaannet awalbas Pusta Gesti walitjuse nimel kindlat arwamist, et S. R. W. Liidul ei ole mingisugugi ühendust Tallinnas 1. detf. olnute sündmustega olnud.

Edasi märkis Pusta tungivat wadjadust ja soowi kindlustada poliitilisi ja majanduslikke suhteid S. R. W. Liidu ja Gesti-maa wahel.

Kohus jm. Sadouli üle.

Täiendawad teated Sadouli asja arutusest.

Pariisist, 12. jaan. Täna algas Drleani kohtus jm. Sadouli asja arutamine. Pääle süüdistusakti ettelugemist anti jm. Sadoulile sõna.

Sm. Sadouli kõne.

Sm. Sadoul ütles, et tema ammu on oodanud jeda päewa, kus tema seisab kohtu ees. Tema on jägedasti kõnelenud sellest oma Wene sõpradega, eriti endise kindrali Brusilowiga. Mina ootasin kannatlikult 5 aastat, kuid minu kannatus katkes, sest kuigi mina olen kommunist, olen mina jiski prantslane. Sadoul teatab, et teda hoidis tagasi terve rida kõlblikke kohustusi, mida tema oma pääle oli wõtnud täita. Naste oli temal Prantsusmaale pääsemine, kuna tema poliitilised wastased tema Prantsusmaale tulekut ei soowinud.

Sm. Sadoul rõhutas, et tema on olnud alati Prantsuse-Wene lähenemise pooldaja. Tema protesteerib kellegi inseneeri tõenduste vastu, kes olewat näinud Sadouli kirja Trotskile ja milles Sadoul nõu olla annud Wenemaale jäänud Prantslasi maha lasta. Temal olla tõendusi, mis inseneeri wale ümber lükkawad.

Edasi seletades oma wahelkord endise Prantsuse jaadiku Roulanega, näitab Sadoul, et Roulanee Wenemaal tekinud olukorrad aru ei saanud ja sellepärast toimetas Sawinkowi näpunäidete järele. Tema toob terve süüdistusakti Roulanee vastu ette, kes Prantsusmaale jellest teada ei annud, et Lenin ja Trotski tahtsid ühendust Prantsusmaaga unesti jalule seada sõja edastpidamiseks Sakjamaaga. Roulanee, kes enamlasti Sakjamaa agentidest pidas, ei tahtnud

nimetada Prantsuse ohwitserid Brest-Litowski rahuküsimuse arutamiseks. Need ohwitserid nimetati kindral Põsseli poolt Sadouli palwe pääle. Sadoul paljastab edasi Roulanee oja, kes alati Leninile ja Trotskile ära ütles Prantsusmaa kaasabi, kui need jelleks tema poole pöördasid.

Sadoul tähendab, et teda mõisteti surma jelle eest, et tema warjas nende süüdi, kes on Prantsusmaal wastutawad Brest-Litowski rahu pärast. Sadoul tõendab, et Prantsuse ohwitserid wõtsid pääle Roulanee äraõitu oja punasewäe organiseerimisest. Sadouli jüü seisab ainult selles, et tema selgust nägi jään, kus Roulanee midagi ei näinud.

Tema näitab, et tema ei ole kunagi käsku saanud Prantsusmaale tagasi tulla ja teda mõisteti surma ainult sellepärast, et tema oli esimesena kommunistide walimiste nimekirjas ja tema oleks esinenud paljastustega, kui tema oleks Prantsusmaale tulnud ja parlamenti walitud. Teda jäeti meeleldi Wenemaale. Sadoul tõi rea süüdistusi ette Clemencau vastu, kes enamlaste rewolutsioonist aru ei saanud ja Roulanee vastu, kes ohwerdas miljonid wenelased oma poliitika sihtide teostamiseks.

Dmas lõpujõnas tähendas Sadoul, et läbirääkimised veel näitawad, misjulgune tõesti oli enamline rewolutsioon Wenemaal ja awalik arwamine tuleb warstigi kindlale arwamisele, kes on Prantsusmaa sõber. On aeg käes, mil rewolutsioonilised wõtted tarwilikud on, sest meie lähene me ajajärgule, kui Euroopa ette kerkib küsimus: kas rewolutsioon wõi surm.

Kohtu otsuse järele pannakse toime laialisem uurimine Sadouli suhtes ülesseatud süüdistuse asjas. Ta lasti aintifelt wabaks.

Wõitlusele maa, wabaduse ja nõukoguwaliitjuse eest.

Üleskutse kogu ilma talupoegadele.

Wennad ja seltsimehed! Wiimajel ajal on Suur-Serbia walitjuse ajunud metfikt oma maa tööliste ja talupoegade wabastuse liikumise kägistamisele. Serbia fascistid oma walitjuse näel ajasid laiali Kroaatia talupoegade partei just enne walimisi, arreteerides selle partei juhte ja kandidaatide nimekirja. Nad tegid jeda rumalalt kokkuseatud waledokumentide alusel.

Käesolewal ajal on Balkani sündmuste keftkohaks Jugo-Slaawia. See liitriide poolt kunfiktult loodud riik on tõepoolest kroaatlaste, sloweenlaste, makedoonlaste, montenegrolaste, ungarlaste, jafslaste, albaanlaste ja muhameedlaste wangimajaks.

Kroaatia, Sloweenia, Bosnia, Montenegro, Makedoonia, Dalmaatia talupoegade wõitlus tahab ära kaotada Suur-Serbia rahwuslikku surwet. Samal ajal on ta wäikemaapidajate ja maatameeste wõitlus mõisnikkude vastu. 1919 a. lubatud maa-reform jai paberile. Talupojad jaid petetud.

Sga päewaga kaswab mitmesugu rahwus-est talupoegade ja tööliste rahulolematuse endi walitjuse vastu. Wabadusliikumise eesotsas jeeis Kroaatia talupoegade partei Raditshi juhatusel, kellele alles hiljuti kuningas lubas anda pääministri koha, kui ta rahwa huwid ära annaks.

Tähendatud partei kogus omale läinud walimistel peaaegu terve Kroaatia rahwa häälde.

Käesolewal ajal walimistel oleks walitjuse pooltajad täielikult puruks löödnud. Sellepärast ruttasid nad selle partei laialisaat-misega.

Wennad ja seltsimehed! Sündmused Jugo-Slaawias peawad teile näitama, misjulgust teed mõdda peab minema ja lähekti meie wõitlus. Terve ilma ligineb meie reaktiooni ajajärg. „Enamluse hädaohuga“ wõitlemise hüdõjnaga tungiwad kapitalistid ja mõisnikud kogu ilma töörahwa kallale. Maailma rööwitud tahawad teid ära kägistada. Nad walmistawad ette jõalikt wäljaastumist ainutele töölis-talupoegade riigi, S. R. W. Liidu vastu. Selle riigi olemasolu kindlustab teie wõitu. Arge laske endid hirmutada sõnadega: „enamlus“ ja „enamline imperialism“. Sest hüdõ „enamluse hädaohu vastu“ taha on peidetud metfikt talitjutamise iha talupoegade vastu, kes tahawad maad, wabadust ja wõimu...

Kiimoodi on maailma rööwitud ije teie ette seadnud ülesande ühineda Talupoegade Internatsionaali ümber. Meie kutsume teid kõigi maade miljonite talupoegade nimel üles astuma Kroaatia ja Jugo-Slaawia talupoegade kaitseks. Kõik koguge talupoegade Internatsionaali lipu alla wõitlema maa, wabaduse ja nõukogude walitjuse eest. Tööliste toetawad teid selles.

Glugu Kroaatia talurahwas, Kroaatia talupoegade partei, Talupoegade Internatsionaali liige. Maha Suur-Serbia ja teiste Balkani riikide kõrõldikajad! Kõik wõim töölistele ja talupoegadele!

Rahwuswahelise Talupoegade Internatsionaali presidium.

Inglise õhulaewastiku manööwrid.

Londonist, 12. jaan. Ametlikult teatatakse, et 28. jaan. peetakse ära Inglise õhulaewastiku manööwrid.

Riigi piirituse monopol.

W. S. J. R. W. kõrgem rahwamajanduse nõukogu presidium on nõus asutada S. R. W. Liidus riigi piirituse monopol. Monopooli alla kuuluwad marja ja tangete wiinade walmistus mitte üle 30 kraadi ja teiste piiritusjoogide üle 30 kraadi walmistus. Kawa järele kawafetasse moodustada sellekohast riigi piirituse monopolit keftwalitjult.

Liitlased oma rahaasjandust lahendamamas.

Mullu suvel jõudsid liitlased siis nii kaugele, et nad oma võlga Sakamaa käest kindla plaani järele sisse nõudma hakkasid. Dawesi plaan pidi siin pöördpunktiks olema.

Kuid kui see küsimus liitlaste arvates kuidagi lahendatud pidi olema, siis jäi teine küsimus, liitlaste omawaheliste võlgade küsimus veel õhku rippuma.

Pääwaalus sünnib praegu Prantsuse-Ameerika võlaküsimuse ümber. Prantsusmaa ei ole oma sõjaeagistest võlgadest Ameerikale franki maksnud ja ei kavatsegi maksta. Oma tegu põhjendab Prantsusmaa sellega, et sõja ajal tehtud võlg ei ole mitte rahas tehtud, vaid sõjariistades ja varustustmaterjalis ning seda võlga tuleb nimetada poliitiliseks. Seda võlga ei olewat Prantsusmaa mitte omakajaks teinud, vaid kõigide liitlaste ühise asja kasut. Hiljuti ilmus ühes Ameerika ajalehes, mis õige lähedal walitajatele, kirjutöö, milles öeldakse:

„Paljudel mitmesugustel põhjustel, nagu seda võlgnikkudega tihti juhtub, ei saa Prantsusmaa Ameerikale oma võlga ära maksta. Ta ei näe selle tasumise võimalust isegi tulevikus. Mida võib ta aga sarnasel juhtumisel teha? Ta peaks tegema seda, mida teinud oleks iga jels sarnasel juhtumisel: kutsuda kokku oma võlausaldajate, kassolewal juhtumisel Inglismaa ja Ameerika, nõupidamise.

Ta peab neile andma täpsed teated kogu oma varanduse ja võlgade kohta, peab andma teated oma sissetulekute hallikate üle. Sarnasel juhtumisel võib leida veel aujat teed küsimuse lahendamiseks.“

Lühikemalt väljendades — Ameerika tahab kogu Prantsusmaa majanduslikku ja rahanduslikku elu inglise-Ameerika kapitali kontrolli alla panna. Seega on jäänud jällegi uus Dawesi plaan Prantsusmaa kohta kasumatuks.

Niiwiisi muutub liitlastewahelise võlgade küsimus õige tõsiselt küsimuseks. Asi seisab selles, et liitlased võlgnewad Ameerikale umbes 10 miljardi dollari (dollar umbes 2 rubla).

Meil on käepärast andmed 1923. aasta kohta liitlaste võlgade juhtes Ameerikale. Kuigi need andmed „wanad“ on, võime neid siiski aluseks võtta, sest Euroopa maksujõuetusel ei ole siin suuremaid muudatusi olnud. Nende andmete järele võlgnesid Ameerikale: Inglismaa — 4.166 miljoni dollari, Prantsusmaa — 3.351 m. d., Itaalia — 1.648 m. d., Belgia — 375 m. d., tšehhislik Venemaa — 192 m. d., Poolamaa — 136 m. d., Tšehho-Slowaafia — 91 m. d., Zugo-Slaavia —

51 m. d., Rumeenia — 36 m. d., Austria — 24 m. d., Greqamaa — 15 m. d., Eesti — 14 m. d., Soomemaa — 12 m. d., Lätimaa 8 m. d., ja need 5 miljoni dollari.

Kuid sellega ei piirdu veel liitlaste võlg. Paljud neist võlgnewad ka Inglismaale. Nii näit. oli liitlaste võlg Inglismaale 31. märtil 1924. a. umbes 2 miljardi naelsterlingi (üks naelsterling umbes 10 rubl.).

Minut pääliskaudne pill nende võlgade päale ütleb juba, et liitlased oma võlgasid Ameerikale ja Inglismaale ei suuda maksta. Lõpuks oleks mingisugune kokkulepe, kõige parem võlgade täieline annuleerimine, millega aga kapitalistlikud riigid kuidagi nõus ei ole, millest midagi teada ei taha eriti Ameerika.

Nõufogude maalt.

Prantsusmaa saadik Jean Herbetie jõudis Moskva.

11. jaan. jõudis Moskva Prantsuse saadik Jean Herbetie kogu oma saatkonnaga. Väljalis võeti ta vastu auvõhude, sõjaväe orkestri ja välisasjade komisariaadi esitajate poolt.

Herbetie võttis vastu auvõhude ka rauuli ülemalt raportit ja terwitas puna-wäljalist.

Pühapäeval kell 3 võttis Herbetie jutule välisasjade komisjar fm. Tšihherin.

Wäljamaalased uurivad meie tärme.

Lunaile käis rühm wäljamaalasi, kaks kodanlike ajalehe kaastöölisi, Saksa professor ja 8 wäljamaa üliõpilase üliõpilast, 1 Moskwa wabriku-töö koloonias (end. Zwanowski parandusmajas). Wäljamaalased tutvunesid koloonia korraga, tema töökodadega jne.

Waatamaskäijate jaoks sisse seatud raamatuse märksid nad ära omad jaatavad muljed.

Huvitaw on Bulgaaria üliõpilase märkus: Mul on tulnud istuda Bulgaaria tärmites ja kui ma nägin, mis kujutab enesest Moskwa parandusmaja, minus kõneles veel tugewamalt kättemaksuise iha kodanlusele.

30 tuhat tapetut, 35 tuhat wigastatud, 160 tuhat kannatajat.

Interwentsiooni läbi kannatada saanud ohwite kaasabi ühise komiteele on tulnud sisse 160 teadaannet kannatada saanud inimeste poolt. Rahjude summa ulatab 477 miljoni rublani. Interwendid tapfid 30 tuhat inimest. Wigastafid — 35 tuhat inimest.

Inglismaa on hakanud oma võlga Ameerikale juba kustutama. 1924. a. lõpul makfis ta Ameerikale juba esimese summa — 5.750.000 naelsterlingi ning arwab, et juudeb oma võlga täieliselt kustutada 1984 aastaks!

Samal ajal teatas aga Inglise walitfus, et kui liitlased Ameerikale oma võlgasid tasuma hakkawad, peawad nad ka Inglise-maale oma võlgasid tasuma.

Seega on liitlaste rahaasjandus õige keerulises seisukorras, mida päästma tõttas nüüd liitlaste rahaministrite konwerents, mis 7. jaanuaril oma tööd Pariisis algas. Liitlaste omawahelised lahkiminekul rahandusküsimustes on aga sedawõrd suured ja terawad, et see konwerents nagu jagadki teised, waewalt mingisuguseid tagajärgi annab.

Hoolekandmine kirjaoskamatute üle.

Grosnoist teatatakse, linnas wiiaffe läbi suurt hoogtööd kirjaoskamatute üle hoolekandmise wõtmiseks. Hoolekandja makjab iga kirjaoskamatu päale 3 rubl. 75 kop. Sellest rahast on küll, et õpetada lugema üht inimest.

Kultuurabi külale.

Kriewi kub. täidesaatw komitee andis kooliwõrgu laiendamiseks, kirjaoskamatusega wõitlemiseks ja teiste küla kultuurnõuete jaoks 255 tuhat rubla.

Tehase ülesehitamine.

Ukraina metsakütte walitfus lõpetas Isjumi jaama lähedal uue puusaagimise tehase ehitamist, mille käimapanekut võib loota näbala pärast. Tehas on tooresaineaga warustud 1. aastaks.

Suhkrutööstuse loomine Armeenias.

Eriwanist teatatakse, et ühenduses peatse tööd lõpetamise Schirati niisutamise kanaali ehitamises, ajatiranduses on ülestõstetud küsimus, enam otstarbekohasemalt äratasutada Schirati põlde. Tahetasse ehitada Leninatani juhkutehast. Armeenia riikliku plaani presiidiumi liige akademi Dantjan teatas, et kõige paremaks Schirati põldude äratasutamiseks oleks olema juhkrupeedi kaswatusi sisse seada. Kliima ja maapiina tingimised on selleks soodjad. Võib julgesti loota 500 tuhande puuda walmistamise päale.

Roworosjiif—Odesja—Aleksandria.

Odesjast saadud sõnumi järele kawatsetakse lähematel päewadel awada laewafõit Roworosjiif—Odesja—Aleksandria liinil.

Rauamulla tagawarad Kriwo-rohjes.

Maapiina uurimiste tagajärjel saadud andmetel, mida toimetab sellekohane erikomisjon, on Kriworohje basseinis rauamulla lademed suured 10 miljardi puuda. Kriwoi Rohis on raua lademeid, mida enne arwati olevat wafemulla lademeteks. Selle lademe tagawarad on suured 500 miljardi puuda. Nendest lademetest aitab meie metallurgia ja wäljawaes tarwis mitmeks aastaks.

Kohtuotjus 101 wrangellase üle.

Sewastopolis, päale 10-päewalist arutamist, lõppes 101 wrangellase protsess. Wrangellasi süüdistati ilma nõufogu walitfusse lubata üle nõufogude piiri käimises.

Kõik kohtualused tunnistati süüdlaseks. Kuid arwesse wõttes paljude kohtualuste töörahwa pereft pärit olekut, wähest arenemist ja puhtjüdamlist kahetust, kohus leidis, et suurem osa kohtualuseid võib wabastada nende süüdistamisest. 11 inimest mõisteti kuni 5 aasta päale. Kolme süüdlase asti saadeti uuesti juurdalusele.

Kohtualused wõtsid vastu kohtuotjust Internatsionaali laulmisesega.

Windiwalmistuse kordaseadmine.

„Metallsoobjedinenie“ trustil läks korda korda seada kuni 80 protsendini noela, traadi ja windi walmistust „Krasnoi Prointerni“ tehases. Tööliste arwu suurendatakse 50%. Windide walmistuses on see tehase ainuke S. R. W. Liidus.

200 traktorit külasse.

Zefaterinoslawi ringkonnas anti kollektiivsetele majapidamistele ja küla majapidamistele 200 traktorit. Talupojad awaldawad wiimastel ajal suurt huwitust traktorite vastu.

Weel faks tekstiilwabrikut tööle.

„Krasnaja Ni“ wabriku käimapanemise ettewalmistustööd on täies hoos.

Lähematel päewadel ajutafie ka Swerdlowi wabriku käimapanemisele. Selles wabrikus on aurujõu sisse seaded kaunis hästi alles seisnud.

Wabrikud algawad tööd märtsis.

Seep — külasse.

Kaswawa seebi nõuete rahuldamiseks külas suurendab raswainete trust aastast seebi wäljatõõstust kuni 1 miljoni puudani, endise 360 puuda ajemel.

Sel otstarbel lastakse weebuaris käima seni seifew teine fm. Karpowi nimeline (end. Shukowi) seebiheetmise wabrik.

Uue programmi järele ulatab mõlemate wabrikute wäljatõõtus enne sõjaeagsele tajapinnale.

Lenin ja tema surma aastapäew. (Järg).

Lenin ja talupojad.

Plaan:

1) Kuidas käsitada küsimust talupoegadeft.

2) Misugused tingimised on Lenini arvates Wenemaal talupoegade majapidamise olemasolule.

3) Tõõstiklassi taktika talupoegade wahakorras.

4) Oportunistlikkude parteide poolik hindamine talupoegade ojaft rewolutsioonis.

Lenini taktikalist õige küsimuse ülesseadmine talupoegadeft on ka fm. Stalini seifufõht. Meie teeme Stalini raamatust jellest kohast wäljawaõtte. Eriti sügawat tähepanu tuleb pöörata selle taktikalist õigele seifufõhale, milles 2. Internatsionaali parteideft (siin hulgas ka Wene wähemlastest) räägitakse. Misparast ei uskunud nad talupoegade rewolutsioonist oja? Lenini ja wähemlaste waheline mõtete lahkimine kahe aastakümne kestel, Lenini mõtlus rewolutsiooni „permanentlastega“ (Parvus — Troiski) leerles pääasjalikult küsimuse ümber, misugust oja etendab talupoeg rewolutsioonis.

Kuidas leninlik partei seda küsimust üles seab ja selle päale wastab? Misuguse

praktilise järelduse teeb meie partei küsimuse jaatawast wastuseft, mis sijalab talupoegade oja rewolutsioonis? Stalin ütleb:

„Leninismi põhiküsimuseks, tema lähtepunktiks ei ole mitte talupoegade küsimus, waid küsimus proletaarist diktatuurist, selle wõitmise ja selle kindlustamise tingimustest. Talupoegade küsimus, kui küsimus proletariaadi liitlastest tema mõtluses wõimu eest — on äraolenew eelmisest diktatuuri küsimuseft.

See asjaolu ei wähenenda aga siiski tema tõsist elulist tähtsust, mis tal kahtlemata proletarises rewolutsioonis olemas on. 2. Internatsionaali parteide tuima, kuid niisama otsekohe eitaw wahetõrda talupoegade küsimuses ei saa mitte üffi Lääne eriliste arenemise tingimustega seletada. Seda võib eeskätt seega seletada, et need parteid proletarise diktatuuri sisse ei wfu, rewolutsiooni kardawad ja ei mõtlegi proletariaati wõimu juure wiia.

Kuid kes rewolutsiooni kardab, kes proletariaati wõimu juure ei taha wiia, see ei ole huwitatud ka proletariaadi rewolutsiooni liitlaste küsimuseft, sellele on liitlaste küsimus ükskõikne, mitte aktuaalne. 2. Internatsionaali kangelaste irooniline wahetõrda talupoegade küsimuses, loetafie nende juures „hää tooni“, „tõsise“ marksismi tundemärkideks.

Küsimus seifab nõnda: kas on rewolutsiooni võimalused, mis talupoegade seas elutsefid, teatavate olemasolu tingimuste tagajärjel lõppenud wõi mitte. Ja kui mitte, kas on siis lootust, põhust neid

wõimalusi proletariseft rewolutsiooniks kasutada, pöörata talupoegi, selle eksploateerimast enamust, kodanluse reservist, milena ta kodanliste rewolutsioonide ajal Läänes oli ja milena ta nüüdki jääb, proletariaadi reservi, proletariaadi liitlasteks?

Leninism wastab selle küsimuse päale jaatawalt, f. o. tunnistades talupoegade enamuse rewolutsioonilist omadust ja võimalust nende kasutamist proletarise diktatuuri huwide mõttes.

Wenemaa kolme rewolutsiooni ajalugu kinnitab selles mõttes leninismi järeldust tervena.

Siit on ka praktilise järeldusena talupoegade töötawa massi toetus nende mõtluses orjastajate ja eksploateerijate vastu, nende mõtluses ifke ja waesuseft wabastamise eest.

Muidugi ei tähenda see weel, et talupoegi igajuguses liikumises toetada tuleb. Sutt on niisugused talupoegade liikumise ja mõtluse toetamised, mis otsekoheft ehk kaubjelt proletariaadi wabastusliikumist kergendab, mis wett nii ehk tefiti proletarise rewolutsiooni weskile waleb ja mis võimaluse annab talupoegi tõõstiklassi reservistiks ja liitlasteks pöörata.

Tähendab tuleb seda üldist asjaolu, et proletariaat, ife kapitali ifke alt wabanedes, wõimu haaramisega ka teised elanikud kihid, kes ühel ehk teisel wiisil ja ulatufes kapitalistliku ühiskonna eksploateeritawad on, wabastab. Enam kui ühelegi teisele klassile ja kihile käib see talupoegade kohta. Tõsi, Lenin ei rääkinud talu-

poegadeft millalgi üldiselt, waid kõigis tema töödes, mis agrar küsimusesse puutuwad, on aluseft alates talupoegade fihitismõte kapitalismi mõjuwauluse järelduselt põllumajanduse päale. See on eriti tähtis taktiliste küsimuste otustamise juures — kes meiega on ja kuidas tõmata keftalupoegi meie poole.

Asjade seifuford (kõige päält tööstuse arenemine ja ühes sellega ka kodanluse) seadis talupoja wäljawaate oma majapidamise organiseerimises niisugusesse seifuforda, et ta oma wabanemises mõisnikluse ifke alt kodanlusega rehendamata ei wõinud.

Neist ifeäraldustest, milledest fm. Stalin Wene kodanluse wahetõrraft rewolutsioonis räägib, wõime järgmist toffu wõtta:

a) Wene kodanluse poliitiline tõõneme, mis pärast 1905 a. rewolutsiooni awalikust sai, teenides tjarismi ja kontrrewolutsiooni, ei ole seletatav mitte üffi Wene proletariaadi rewolutsiooni liikumiseft, mis Wene kodanluse tjarismi sülle oleks heitnud, waid selle kodanluse otsekohestest kroonu tellimistest ärarippumiseft.

b) Küla wäga mitmesuguste ja wäljakaunamatute pärisorjustikude korralduste üleelamised, mis mõisnikkude kõifwõimuga weel suurendati, on asjaolu, mis talupojad rewolutsiooni hõlma paistas.

c) Tjarism, aude kapitalisti ja mõisniku ifke alla kõif eluja, omalt poolt wägiwalda mitmekordseft tehes, ühendas töõlised ja talupojad ühiseft rewolutsiooni mõtluse wooluts.

*) Permanent rewolutsioon — keste rewolutsioon; „permanentseft“, selle waate pool dajad.

Nähes, et kooperatiiv hakkas uuesti töötama, naerisid küla spekulantid: „Dota aga, oota!“ Küll me surume ta jääda-walt“.

Nad tegid kaks poodi lahti. Kooperatiivi tegemine hakkas warstigi jõudlasti edenema, et üks nendest heitis hinge temabel, kuna teine waevles kuni sügiseni ja ta käwas wälja. Wiimase ruumid on nüüd kooperatiivi käes.

Kooperatiiv töötab fm. Mällo juhatusel, kes on üks filmapiiswamatest ühis-sonna tegelastest.

Skorpion.

Kas eeskujuks?

8. jaanuaril „Edasi“ nr. 5 j. a. loeme: „2. detsembril 1. aastal pühitsetes Salme asundus oma 40 aasta juubelpäewa“. Väga kena! „Pidu awas Salme wolinil“, digemini ütelda — papp, „Tismus lihi-kefe kõnega, mispääle muusikatoor Inter-nationaali mägis.“ Kena lugul! „rewolut-siooniline“ juubeli pidu ja pidu juhataja papp. Wististi on falmelased uue „usu“ üles leidnud.

Edasi „terwitustega esinesid... poliit-klubi esitajad“. See ei ole mitte wäite effitus, waid jäme wale. Salme asundu-tes puudub täiesti poliitiline klubi, ta juba nimetust kardawad falmelased rohkem kui wana „tont“ ennaft.

Et „Edasi“ lugejad teaks, kuidas on hariduse tegemine Salmes tõepoolest, loen oma kohuselt sellest weidi teatada. Sal-mes puudub täiesti praeguse aja kohajad kultuur-hariduslikud organisatsioonid. Mitte ühte ajakohast teaduslikku ringi pole Sal-mes. Siin on olemas „Salme Eesti Ha-riduse jelts“ („Koit“), millel on 40 liiget ja mille tegemine rohkem reaktiiviline, kui hariduslik, sest enamjagu jelti lii-getest on „õndjad“ ja jelti juhatuses on mustamantimehed. On olemas muusika-foor, laulu- ja näiteringid, kuid need ei käi jelti juhatuses alla, nad on täiesti autunoomsed, eht nagu falmelased ise jeta iusteemi karakteriseerivad „seaduslik demo-kraatia“. Juba sellest wõib selgesti näha misjagune hariduslik töö Salmes wõib olla. Ometi püüawad falmelased enda te-gemist teistele eeskujuks pakkuda ja naa-bruses asuwate Kaulaafia Eesti asuniku-dega hariduslikust tegemises konfureerida.

Kõnagude Pidu Eesti talupojad teit juba eeskujuks ei wõta. M. Floren.

Noorte elu.

Veningradi kub.

Ka Schwartzi noored töötawad.
(Schwartzi asundus, Dudowa kreis).

Schwartzi noored korraldasi 21. detj. piduõhtu, mis rahwast kelmisel wiisil koku meelitas ja rahuloluwalt läbi wiidi. Pidul püüdis taktistada naabri asunduse noored, nimetades end komnoorjoolasteks, kuid sellegil neist jellekohajaid tunnistusi ei olnud.

Kuigi pidu fenasti läbi wiidi, siiski mõned ühtlased Schwartzi tegelased, noored ja wanad polnud oma seiklusele kõrgusel. Waja on rohkem loja wõtta kultuur-hari-duslikust tegemusest, milleks neile edu wõib ette joomida.

Noored asuge ühiselt tööle.

(Solkino asundus, Dudowa kreis).

Solkinos on kaunis hääd energilised noored jõud, kelledest tulewitus wõib ta midagi loota. Paljud mängiwad hästi keelpillidel. Kooliõpetaja ja noored töö-tawad käsitäes. Noored tunnawad kõiki puuduseid, mis nende tööd takistab ja ta-hawad neist üle saada. Kavatsetakse aja-lehtede tellijate arvu suurendada. Luge-mistuba aga organiseerida ei saa, sest kooliruumid on selleks wäikesed. Et Solkino noored jõud ja kooliõpetaja koos töö-tawad, siis wõib loota et koolimaja ümber kogub fogu kaswatuslik töö.

Pinuline.

Lawina noored samogonni uinakus
(Lawina asundus, Tompi kreis).

Meie noorte hulgas ei taha kuidagi eht küll paljud noortest „Edasit“ loewad, edeneda kultuur-hariduslik töö. Jkka on suure lugupidamises uimastawa samo-gonni joomine. Igasugused piduõhtud lõ-pewad tingimata lärmu ja ruffawõitlusega, jelt ainult wähejed noored ilmuvad pidule

ilma „elutiligatseta“. Segatakse rahulisi pidulisi igat wiisi. Lähed teelama — jaad joomata.

Aeg on siiski juba jarnased lähilised piduõhtud maha jätta ja enda arendamise, kultuurilise tasapinna tõstmise päale roh-tem rõhku panna. Waja on toondada en-did lugemistuba ja ringide ümber jelleks, et omandada elus tarwisminemaid tead-misi. Lugemistuba on jeni tarwitatud ai-nult wähejed. Lawina noored, aeg oleks ta teil ford jamogonni uimastusest toibuda.

Rõges.

Rohkem tegevust.

(Kuremaa küla, Trotski kreis).

Klubitöö ja elanikkude wahel puudub jellekohane side. — Weel on tants noorte hulgas suures lugupidamises. — Küllalt pimebusest.

Kuremaa külas asub klubi, kuid sellest klubist on wähe kasu, sest tema tööst ei tea laiemad massid juurt midagi. Puudub jellekohane side elanikkude ja klubi wahel, mis tuleb sellest, et klubitöö ei junda kül-lalt kaasa tõmmata tegemisele. Kooliõpe-tajate Kanguri ja Waki katjed tööd tõsta, tipuwad wägisi nurja minema.

Suureks takistuseks on suurema aja massi külmus jeltstonna elu wastu. See külmus walitub eeskätt noorte hulgas, kes aru ei taha saada, et klubi on koht, kus igalüks oma mõttekäitu arendada wõib. Paljud noored, iseäranis poisid, ilmuvad selleks klubisse, et tantsida, lubamata jõnu tarwitada naisterahwaste wastu jne. Juhumijel, kui klubi õhtul puudub tants, siis minnakse mööda küla ümberhulkuma, et leida kohta, kus hüppamijehimu wai-gistada jaks.

Kuid küllalt pimebusest. Eeskätt noor-tel on waja leigus ja arusaamatus klubi töö wastu maha jätta. Ühtel jõul koon-dame oma punase nurga ümber, tellime sinna ajalehe „Edasi“, ning asume aktiiv-jelt tööle oma filmaringi laiendamise.

Selleks jõudu. R. r. u. h.

Enam tegevust.

(Masnikowa asundus, Luuga fr.).

Kohalik noorte kollektiiv töötas kaunis nõrgalt. 26. detj. peeti siin noorte koos-olekut, millele ilmusid aga kollektiivi 15 liikmest kõigest pooled. Puudub töösuude. Noorte organisaator jelle asemel, et ees-fujuts olla, pöörab waga wähe tähelepanu noorte organiseerimise, kaswutamise töö päale. Ka kohalik kooliõpetaja ei tunne hurnitust küsimuse wastu. Kui midagi noor-tele jeletada, siis lajeb end enne tublisti paluda.

Masnikowa noored! Ka teil on waja rohkem oma organiseerimise päale tähele-panu pöörata. Kõrwaldage töötatistajad. Julgelt edasi. D. m. a. p. o. i. s.

Vime nurk.

(Luuküla asundus, Tompi fr.).

Luuküla asundus on oma pimebusega üks eeskujulistemat. Wõib olla tuleb jee sellest, et küla asub kartuli wabariigi külje all, kuid nii ei peaks jee olema. Puudub noorte ring. Sellepärast siis pole noortel muud midagi teha kui tantsu, jamogonni ja kõitjuga fakelusi arendada. Ka usuhul-lustus on meil juur. Alles hiljuti osteti „hingekarjale“ uus maja kõigi hoonetega. Pimebuse on juur, pimebuse oleks waja aga laiati peksa. Selleks on tarwis, et Luuküla noored ise arusaama hakkaks enda ajast maha jäämisest. Wõtte eeskujuks teiste asunduse noortest, kes jellel alal teit ette-jõudnud on. W. e. m. m. a. l.

Põhja-Düüna kub.

Eeskujuks kõigile.

(Perejelenstheskaja asundus, Opaarinos).

Komnoorjoo jõulud läbi wiidud. — Mutati Mopri ringite. — Glawa ajalehe num-mer wälja lastud.

25. detj. pani kohalik noorte ring toime komnoorjoo jõulud. Djawõitajad oli 85 inimest. Kõnelefid partei jelttimehed jõulude tähtsusest nüüd ja enne. Eestimaa jünd-musi walguistas L. T. R. U. õppur jm. Weske, ülestusjude toetama Eesti timu-kate läbi kannatada jaanute perekondi. Selleks joomitaks ajutada Mopri ringitefe, kes jeta abianmist korraldaks. Kohe organiseeriti Mopri ringite, mille liikmeks kirjutasid kõik 22 noorte ühingu liiget ja teisi 20 inimest.

Kanti ette näitemängud „Milles sejab jõud“ ja „Arimehed“. Ohu jättis järele hää mulje.

31. detj. oli uue aasta wastuwõtmine. Noored laffid wälja elawa ajalehe numbri, mis koosolejate poolt wastu wõeti kaa-kestwa kiiduawaldusega. Alwadati joomi lähemal ajal teit nummert wälja anda. Wana aasta lõpetati Internationaaliga, uis wõeti wastu: „Julgesti wennad nüüd tööle“, mille päale laiati mindi.

Komjomolets.

Sport.

Ametühisuste saawutused.

Ametühisused wõtawad oma alla just kõige terawamal minutil jüüfilise kultuuri kaitsemise. Ühise aja jookul löid amet-ühisused ainelise aluspõhja. Loodi kolm junnadejõudu jaama (Dsertiise, Udelnasje ja Krestowsti jaarele). 19 juurt amet-ühisuste jaama 100—250 juujapaaridega, üle 50 alamjaama 20—50 paari juusta-dega, umbes 50 liuwälja, 2 ujumise bas-seini, ujumise kool, paatide ehitamise töö-foda, bujerite jaam, purjetate kool, üle 5.000 komplekti spordi ülikondi ja jala-nõusid, 3.000 paari juuske, 2.000 paari uiske jne.

Sellel kindlal aluspõhjal ehitatakse ametühisuslikult jüüfilist kultuuri. Samase aluspõhja päale wõib rajada tehnikat ja organisatsioon.

Aasta algul oli sportlaste arwele wõ-mine. Leiti, et jüüfilise kultuuri on tõm-matud 21.200 inimest. Otkoobrikuul 1924 a. oli jee arm 16.000.

Udise on jporidringe registreeritud 236, millede keskmise liikmete arv kõigub 90 ümber.

Wanaduse poolest jagunewad sportlased järgmiselt: kuni 15 a. — 16 protj., 15—18 a. — 20 protj., 18—23 a. — 50 protj. ja üle 23 a. — 14 protj.

Praegusel korral sejab kultkommisjonide ees lõõllesanne — organiseerida wane-mate sportlaste ringitefed, tõmmata 30—35 a. „wanatefi“ tööliisi sporti tegema.

Nende ringide tööst töötatakse praegu wälja eriinstruksioon.

Gilane börse:

Kestkassa kohustusel weebuarits 101 1/4 tšhertw
mätits 98 1/4 „
" " mätis 95 „
Raelsterlingid 9 „ 50 lvp.
Doll-rid 1 r. 94 1/4 f. — 1 „ 94 1/4 s.
Sosome margad 4 „ 85 „
Prantjuse frangid 10 „ 25 „
Talupoegade taca 95 1/2 fop.
Kroonid 51 „ 75 „
1. wõidulaen 2 r. 25 f. — 2 r. 15 „

Teadaanded.

Haridusmaja teatri harjutuste järjekord.

K o l m a p ä e w a l, 14. jaan.
tell 8. 22. jaan. lawastus.
tell 8. „Emate maantee“ 1. w.
K e e d e l, 16. jaanuaril
tell 8. „Süüdi“ (meeletuletusproow).
22. jaan. lawastus.
Wast. instrktor-organisaator.

Täna teatrites:

Atadeem. riiklik ooperi ja baleti teater
Фел Кукол. Карнавал. Шопениана.
Atadeemiline riiklik d r a m a teater
„Идеальный муж“.
Atadeemil. riiklik wäite ooperi teater
„Майская ночь“.
Riiklik juur dramaateater
„Анна Крестя“.
Rahwamaja
„Николай I“.
Punane teater.
„Товарищ Семизводный“.
Teater „Юных Зрителей“.
„Предатель“.
Muusikaline komöödia
„Марина“.
Rasja
„Заза“.

Wastutaw toimetaja: A. Trenfeldt.

Wäljaandja: Eesti Kirjastuse Ühisus

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti tööliste haridusmaja.

Kolmapäeval, 14. jaanuaril

Kõne-õhtu

Line:

Jeniu ja 1905 a. rewolutsoon.

Kõneleb jm. Wallner.

Mugus tell 8 õhtul.

Sisjeminek waba kõigile.

W. R. P. Leningr. kubkomi agit.-prop. osatonna Eesti jeltstoon.

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti tööliste haridusmaja.

15. jaan. tell 9 õhtul

Ülelinnaline noorte koosolek

K. Tieknehti ja K. Luxemburgi mälestuseks.

Kõneleb jm. K a m m u s.

W. R. P. Leningr. kubkomi agit.-prop. osatonna Eesti jeltstoon.

„Edasi“ päale wõtab tellimisi wastu

Bugri asundustes, Nowgorodi kubermangus

raiooni küla nõutogu esimees

jm. August Zillo.

Toropetsis

wõtab „Edasi“ päale tellimisi wastu jm. Eichenbaum,

Toropetsi-Holmi Eesti põllumajan-duslikust ühijusest.

Üleswõtteid

Eesti diwiji 5. aastapäewa mälestusõhtust

on saada „Edasi“ talituses.

Suuremate hind 1 rbl. 75 kop.

wähemate „ 1 rbl.

Dr. Grünberg

Wõstani (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobr. prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-wõte iga päew tella 9—12 h. m. a. tella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi. Praeguse aja arstimisabinõud.

Sifilis (914) ja tripper (terawaf. ja krooniline). Enguorgaanide igatülgne arstimine.

Erihaigemaja

Wõstani (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobr. prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-wõte iga päew tella 9—12 h. m. a. tella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi. Praeguse aja arstimisabinõud.

Sifilis (914) ja tripper (terawaf. ja krooniline). Enguorgaanide igatülgne arstimine.

Sifilis (914) ja tripper (terawaf. ja krooniline). Enguorgaanide igatülgne arstimine.

Wee-elektrihagemaja

Snamenskaja uul. nr. 5, ftr. 3. Rõhu-jooklate, jüdame, raswanemise, rheu-matism, kangeistus, hüsteeria, neu-ra-steenia, halwatus, seljatuimus, jõe-tus. Wastuwõtt tella 5—9 õhtu. Telef. 212—31.

Kuunetski haigemaja

Kuunetski (end. Snamensk.) uul. nr. 5, ftr. 3. Rõhu-jooklate, jüdame, raswanemise, rheu-matism, kangeistus, hüsteeria, neu-ra-steenia, halwatus, seljatuimus, jõe-tus. Wastuwõtt tella 5—9 õhtu. Telef. 212—31.

Wil. welster-ammaemand

H. A. Wittun-Kolpatowa uimendas wastuwõtmisi: nõuanded ja abi ras-kejalgetele, sünnitajatele, naistehaigu-jed. Kella 10. homm. kuni tella 7 õht. Troitskaja 11, ftr. 7. Sisestait pa-raadufest.

Welster-ammaemand m a s s a f h, nõuanded, abi raskejalgetele ja sünnitajatele, naistehaigused, alaline arst. Mõho-waja uul., nr. 18, ftr. 3, sisestait hoowift